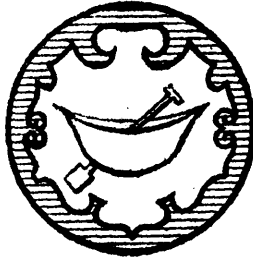

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁODZI

Redakcja i administracja
Plac Wolności 1.

Administracja czynna od godz. 9—12 wp.
Redakcja od godz. 1—2 po południu.

Przenumerata: Kwartalnie . Mk. 100.—
Miesięcznie . „ 60.—

Ogłoszenie: Wiersz nonparelowy (cztery
szpalły na stronie) Mk. 10.—Przed tekstem
Mk. 25.— za wiersz (dwie szpalły na
stronie), Drobnie 2 marki za wyraz.
Najmniejsze ogłoszenie mk. 20.—

Cena egzemplarza 20 Marek

Nr 20. (83.)

Łódź, wtorek, 17 maja 1921 r.

Rok III.

Walka z brakiem mieszkań.

W obecnej chwili jedną z najbardziej aktualnych jest kwestja braku mieszkań to też spotykamy w prasie poświęconej zagadnieniom komunalnym różnego rodzaju projekty mające na celu zaradzenie klęsce mieszkaniowej.

W Nr 2 „Österreichische Städt.-Zeitung” ^{Organie} urzędowym Związku Miast Austrii Niemieckiej czytamy artykuł dr. Roberta Mayr'a, radcy Magistratu m. Wiednia.

Ze względu, że uwagi te są bardzo słuszne i systematycznie ujmują całokształt kwestji mieszkaniowej podajemy artykuł austriackiego działacza komunalnego w przekładzie.

(Redakcja)

Brak mieszkań nie jest specyficznym wojennym zjawiskiem. Od najdawniejszych czasów ubogie klasy ludności miały ciągłą troskę o dach nad głową. Ale społeczeństwo troską tą się nie przejmowało i czyniło bardzo mało w celu ulżenia niedoli ludzkiej.

Gdybyśmy jednak przed wojną, a bodaj i w ciągu wojny zastosowali pewnego rodzaju środki zaradcze, nie byłibyśmy obecnie w tak rozpaczliwej sytuacji, wywołanej katastrofalnym brakiem mieszkań. Nie byłibyśmy zmuszeni uciekać się do środków tej natury, co rekwizycja mieszkań prywatnych.

W obecnej chwili o decydującym złagodzeniu kryzysu mieszkaniowego mowy być nie może. Staje temu na przeszkodzie z jednej strony nasz katastrofalny stan gospodarki państwowej, z drugiej zaś, będący z nią w związku spadek waluty.

Dla działacza mieszkaniowego istnieje tylko jeden jasny punkt, jest nim mianowicie fakt spopularyzowania się sprawy mieszkaniowej, która dzięki swej dolegliwości stała się tak aktualną.

Kwestja mieszkaniowa przestała być obojętnie rozstrzyganą sprawą, a stała się jądrem polityki socjalnej.

Nie zaprzeczając znaczenia dotychczasowych środków zaradczych, stosowanych przez politykę mieszkaniową, a polegających na dysponowaniu istniejącymi lokalami, musimy jednak dojść do wniosku, że obecna ilość pomieszczeń nie wystarcza i, że stworzenie nowych, zdrowych mieszkań wysuwa się jako postulat na plan pierwszy.

W niżej podanych liniach wytycznych ujrzy znawca kwestji mieszkaniowej brak dwóch elementów: kwestji przyszłego rozwoju ochrony lokatorów i ewent. podatków na rzecz budowy mieszkań.

Obie te sprawy są w obecnej chwili nie dość wyjaśnione, to też poprzestajemy tylko na ich zaznaczeniu.

Linje wytyczne.

- Środki złagodzenia kryzysu mieszkaniowego są następujące:

1. Racjonowanie mieszkań.
2. Utrzymanie dotychczasowych mieszkań.
3. Otrzymanie zwrotu mieszkań nieodpowiednio użytych dla ich normalnego przeznaczenia.
4. Zastosowanie w celach mieszkalnych odpowiednich zabudowań.
5. Stworzenie nowych mieszkań.

Przyjrzyjmy się powyższym 5 punktom.

Ad. 1.

- a) Racjonowanie mieszkań istniejących jest koniecznym, ale bynajmniej nie wystarczającym środkiem przeciwdziałania brakowi mieszkań.
- b) Żądanie racjonowania polega na tym, aby istniejący obszar mieszkalny całkowicie wyzyskać i możliwie sprawiedliwie rozdzielić.
- c) całkowite wykorzystanie istniejącego³ stanu mieszkaniowego można osiągnąć przez ogólną rejestrację mieszkań, wprowadzenie przymusu meldunkowego, ogólne wypowiedzenie niektórych lokali w upływie okresu najmu, zakaz prywatnego pośrednictwa przy wynajmie mieszkań, kontrolę przy pomocy organów policji, wprowadzenie daleko idących przepisów karnych, energicznie stosowanych i połączonych z ogłaszaniem w prasie nazwisk lichwiarzy mieszkaniowych.
- d) Możliwie sprawiedliwy podział rozporządzalnych mieszkań można osiągnąć przez akceptowanie zgłoszeń petentów i przez przymusowy wynajem.

Podstawą zgłoszenia i przymusowego wynajmu jest przedstawiony przez poszukującego mieszkania formularz meldunkowy, w którym winien być podany stan rodzinny i osobisty petenta i uzasadnienie ewentualnej zmiany mieszkania.

Przy akceptowaniu zgłoszeń należy na pierwszym miejscu uwzględnić rodziny, nie mające własnych mieszkań, lub którym mieszkanie z przyczyn prawnych wymówiono, lub też, o ile domostwa, w których zamieszkuje, są w takim stanie, że grozi im ruina; na drugim miejscu należy uwzględniać rodziny, które ze względu na ograniczenie ich obszaru mieszkalnego lub warunków zdrowotnych zmuszone są do zmiany lokalu, w obu tych wypadkach pierwszeństwo należy się rodzinom, mającym dzieci.

Dostarczanie mieszkań następuje w stosunku do konieczności potrzeby mieszkania z uwzględnieniem kolejności zgłoszeń.

- e) Przymusowe zajęcie potrzebnego lokalu może być uchylone, o ile właściciel lokalu da do dyspozycji, inne, tejsze wartości pomieszczenie lub opłaci sumę, dzięki której będzie można nabyć inne mieszkanie, tegoż rozmiaru.

Ad 2.

- a) Zamiana mieszkań prywatnych na przedsiębiorstwa handlowe lub przemysłowe może być dopuszczona tylko w wypadkach, o ile przedsiębiorstwa te przynoszą korzyść społeczną, lub o ile właściciel ich przedstawia odpowiedni równoważnik.

- b) Połączenie dwóch lub kilku mieszkań w jedno, powinno być uwzględnione tylko w wyjątkowych wypadkach.
- c) Również rozbiórka istniejących domostw może być dopuszczona, o ile reperacje i zachowanie używalności wymaga tak wielkich kosztów, że nawet z punktu widzenia konieczności zachowania budowli istniejących nie jest ono usprawiedliwione.
- d) Wykonanie koniecznych remontów i inwestycji jest rzeczą pożądaną. W tym celu winny się zorganizować instytucje finansowe, które będą udzielały właścicielom domów odpowiednich kredytów i będą posiadały w razie nieuiszczenia przez właściciela należności prawo pierwszeństwa na sumie uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości.

Ad 3. Odzyskaniu lokali zajętych przez biura i kancelarze w celu zastosowania ich jako mieszkań dla ludności, należy poświęcić baczną uwagę.

Ad 4. Zastosowanie w celach mieszkalnych baraków, koszar i innych mających służyć za mieszkanie, zabudowań.

Ad 5. Co się tyczy budowy nowych mieszkań to należy tu wziąć pod uwagę:

- a) Małe mieszkania, wykonane przez gminy przy współudziale państwa.
- b) Małe mieszkania, budowane przez związki użyteczności publicznej. Należy tego rodzaju przedsięwzięcia popierać, udzielając pod budynki bezpłatnie grunta, podpisując udziały, udzielając gwarancji przy zaciąganych pożyczkach i t. d.

Jako przeciwwagę udzielonej pomocy państwo winno uzyskać wpływ na oznaczenie ceny najmu i wybór lokatorów.

Wogóle powinien być stworzony fundusz mieszkaniowy, z którego udzielano by pomocy we wszystkich powyżej zaznaczonych wypadkach.

STEFAN ZBROŻYNA.

Ławnik Magistratu m. Włocławka.

Finanse Samorządów.

Ostatni Zjazd Zw. Miast, między całym szeregiem niezmiernie palących spraw, zajął się również sprawą finansów miejskich. Referent, prezydent m. Warszawy, p. Drzewiecki, swoim referatem informował słuchaczy o zabiegach czynionych przez Zarząd Zw. Miast u rządu w kwestji uregulowania finansów miast, oraz przedstawił szereg wniosków dezyderatów, zmierzających do złagodzenia kryzysu finansowego samorządu miejskiego. Zaprojektowana przez Zarząd Zw. Miast ustawa o finansach miejskich nie wyczerpuje całkowicie kwestji, a między innymi pomija zupełnie sprawę finansowania budżetów nadzwyczajnych, których bez pomocy państwa nie sposób będzie realizować.

Nie zostało również dostatecznie mocno podkreślone stanowisko Sejmu, a w szczególności Sejmowej komisji skarbowo-budżetowej, która ze swej strony nie zechciała się tą sprawą dostatecznie zainteresować. Została wprowadziona na Zjeździe wybrana Komisja, która łącznie z Zarządem Zw. Miast ma zająć się sprawą finansów i jasno sprecyzować swoje stanowisko w stosunku do projektów ustaw opracowanych w tej sprawie przez rząd.

Że sprawa uprawnień samorządów w dziedzinie finansów jest kwestją bytu lub wegetacji samorządów, tego nie potrzeba dowodzić. Rozwiązanie tej sprawy zadecyduje o tem, czy samorząd nasz będzie rzeczywiście samorządem posiadającym dostateczną powagę zarówno u władz państwowych jak i w oczach szerokich mas obywateli, czy stanie się podwaliną bytu państwa, czy tylko kopciuszkiem administracji państwowej, a może przykrą i kosztowną zabawką dla członków gminy. I tutaj leży wielkie niebezpieczeństwo, mało doceniane nawet przez same samorzady.

Rząd, a w szczególności Min. Skarbu, w poszukiwaniu źródeł pokrycia dla wzrastających wciąż wydatków państwowych, gotów jest poświęcić wszystko, wysuszyć wszystkie źródła dochodu, z których mogłyby czerpać gminy, gotów jest uczynić z samorządu żebraka wciąż kołaczącego do łaski państwa.

A czy z takim żebrakiem będzie się liczył obywatel, czy z takim żebrakiem będzie się liczyć administracja państwowa? Nigdy.

A z drugiej strony państwo-rząd najbardziej przychylnie usposobiony dla spraw samorządu, nigdy nie będzie w możności zaspokoić elementarnych potrzeb samorządu.

Już dziś widzimy, że budżety gmin angielskich lub niemieckich, razem wzięte, kilkakroć przewyższają budżet państwa.

Trzeba zatem stworzyć mocną i trwałą podstawę dla finansów gminy, trzeba dalej pozostawić daleko idącą swobodę gminom w ustanawianiu świadczeń od obywateli na rzecz gminy.

Gdybyśmy jednakże chcieli zagadnienie to rozwiązać w tej płaszczyźnie, jak proponują projekty ustaw, opracowanych przez rząd i przez Zarząd Zw. Miast, nie osiągnęlibyśmy pożądaných rezultatów.

Rozgraniczenie źródeł dochodu między skarb państwa i kasę gminną jest tak samo trudne, a nawet niezupełnie możliwe, jak rozgraniczenie ich zakresu działania. Są rzeczy oczywiste, jasne, jak np. to, że polityką zagraniczną zajmuje się państwo, a nie gminy, albo że dochód z monopolów państwowych winien należeć do kasy państwowej, a nie gminnej, ale naogół samorząd gminny i administracja państwa muszą się nawzajem uzupełniać i przenikać. Jeżeli więc tak, jeżeli gmina wiejska, czy miejska wykonywuje czynności poruszone przez państwo, a nawet nie poruszone ustawą, ale leżące w zakresie czynności państwa, a gmina jako organ państwu w tem dopomaga, to dlaczego tak koniecznie dążyć do ścisłego rozgraniczenia uprawnień podatkowych między państwo i gminę? Przecież i w tej dziedzinie może być daleko posunięte współdziałanie z korzyścią dla państwa i dla gminy.

Problemat skarbowy gminy dałby się w tej płaszczyźnie rozwiązać bardzo prosto. Wymiar i pobór wszystkich podatków państwowych, bezpośrednich, t. j. tych, które państwo bezpośrednio ściąga od płatnika, jak np. dochodowy, majątkowy, od zysków wojennych, gruntowy, od nieruchomości, przemysłowy (patenty), obrotowy, przekazać gminom. Z tego $\frac{1}{3}$ część pozostawić samorządom. $\frac{2}{3}$ państwu.

Gminy i tak muszą mieć aparat administracyjny do ściągania swoich podatków, muszą mieć komisje wymiarowe. Zarządy gmin znajdują się pod ciągłą kontrolą społeczeństwa, a więc o nadużycia można mieć mniej obaw. Gmina posiada zarejestrowanych wszystkich obywateli, musi posiadać o nich jaknajdokładniejsze wiadomości. Gmina wreszcie jest b. zainteresowana, aby wymiar podatków był możliwie najdokładniejszy, bo wówczas i jej wpływy odpowiednio się zmniejszają lub zwiększają. Obywatele którzy może nie posiadają jeszcze dostatecznie rozwiniętego poczucia potrzeb państwowych, dobrze uświadamiają sobie potrzeby gminy, mając w dodatku bezpośredni wpływ na ich zaspokojenie. A ile jeszcze przy

tym sposobie wymiaru i ściągania podatków państwowych zaoszczędza się pracy zbytecznej, pisaniny i drogiego czasu? Urzędy skarbowe zasypują gminy zapytaniem, dotyczącymi płatników bądź to ich stanu majątkowego, dochodu, zajęcia, adresu i t. p. Tego wszystkiego się unika.

Jeżeli chodzi o zawarowanie interesów państwa, można się zgodzić, że w każdej gminie będzie urzędnik skarbowy opłacany przez gminę, który posiadając prawo weta w komisji wymiaru, będzie mógł interesów skarbu należycie przypilnować. W ten sposób aparat administracyjny gmin, a w szczególności gmin wiejskich, zasili się jednostkami zdolniejszymi w obecnej administracji skarbowej, które wywarą niewątpliwie dodatni wpływ na rozwój samorządu gminnego.

Na zakończenie dodać jeszcze należy, że o ile chodzi o gminy wiejskie i miasta nie wydzielone z powiatów, to te $\frac{1}{3}$ przypadających z tego tytułu wpływów, przekazywałyby na rzecz związku komunalnego powiatowego, co stanowiłoby b. poważną sumę w dochodach związku. Niestety szczupłe ramy artykułu nie pozwalają mi na całkowite przedstawienie z gruba zarysowanego projektu, ale sędzę, że rzucona myśl zainteresuje tych, którym sprawa finansów samorządu głęboko leży na sercu, że wreszcie wywoła może dyskusję, która będzie cennym materiałem dla komisji Zw. Miast i może się przyczynić do rychłego i dobrego rozwiązania tej palącej dla samorządu sprawy. („Trybuna“.)

Dział sprawozdawczy.

Z Obrad Magistratu.

Uchwała № 494.

Zatwierdzając umowę, zawartą w dniu 6 maja 1921 r. przez Prezydium Magistratu z Komitetem Strajkowym Związków Zawodowych Pracowników Miejskich uchwalono:

1) przyznać pracownikom miejskim wszelkiej kategorii jednorazowy nadzwyczajny dodatek drożyzniany w wysokości 75 proc. poborów miesięcznych, przyczem:

a) prawo do otrzymania całego dodatku przysługuje pracownikom, którzy w dniu wypłaty będą na stanowiskach, oraz zatrudnieni są w Zarządzie Miejskim przynajmniej od dnia 16 marca 1921 roku.

b) pracownikom miejskim, którzy rozpoczęli pracę w Zarządzie Miejskim po dniu 16 marca 1921 r., przyznaje się dodatek drożyzniany proporcjonalnie do ilości przepracowanych dni w czasie od dnia 16 marca do dnia 1 czerwca 1921 r.

c) przy obliczaniu należności

poszczególnym pracownikom należy brać pod uwagę wysokość poborów miesięcznych, ewent. 25-dniowego zarobku (bez dodatków rodzinnych i osobistych) pobranych w m. maju 1921 r.

d) całkowita suma, należna pracownikom miejskim tytułem 75 proc. jednorazowego nadzwyczajnego dodatku drożyznianego, wypłacona będzie z pozycji pensji - etatowym przy asygnowaniu pensji - za m. maj 1921 r., nietatowym - pomiedzy 12 a 20 maja 1921 r.

2) wnieść na ten cel do Zamierzeń Skarbowych Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1921 ogólną kwotę mk. 19.000.000.— przez podwyższenie właściwych pozycji (pensje pracowników).

3) zwrócić się do Rady Miejskiej o zatwierdzenie w trybie nagłym niniejszej uchwały.

Podpisy.

Zgodność stwierdza
Kierownik Biura Centralnego

(—) **Miecz. Kalinowski.**

Łódź, dnia 11 maja 1921 r.

Protokół

25/ Illsesji) posiedzenia Rady Miejskiej.

Łódź, dnia 11 maja 1921 r.

Komplet radnych: 72. Komplet członków Magistratu: 11. Obecnych radnych: 46. Obecnych członków Magistratu 10.

Posiedzenie otworzył o godz. 8 min. 20 wiecór zastępca przewodniczącego Rady Miejskiej r. J. Rozenblatt, w obecności quorum Rady (56 członków), zaprosiwszy do stołu prezydjalnego rr. sekretarzy A. Utę i K. Sadoczyńskiego, oraz sekretarza Prezydjum, p. P. Rundo do prowadzenia protokołu.

Przyjęto do wiadomości:

1. Zawiadomienia radnych: Boryslawskiego, Chwalbińskiego, Fichny, Gertnera, Holenderskiego, Kerna, Kałużyńskiego, Kotkowskiego, Koźmińskiego, Łęckiego, Marciniaka, Pudlarza, Wajsa, Waszkiewiczza, Zylberbogena i Zyngerowej, usprawiedliwiających nieobecność swą na posiedzeniu w dniu dzisiejszym.

2. a) Uchwałę Magistratu z dnia 26 kwietnia 1921 r. treści następującej:

„Do delegacji Wydziału Finansowo-Rachunkowego postanowiono, na wniosek p. Jawnika W. Badziana, przewodniczącego Oddziału Podatkowego dokooptować b. wiceprezydenta m. Łodzi p. inż. J. Klocmana“.

b) Oświadczenie Prezydjum, że aczkolwiek dokooptowanie p. inż. J. Klocmana na członka Wydziału Finansów i Kontroli powitać należy z uznaniem, jednak sprawa została przeprowadzona nieformalnie, gdyż zgodnie z art. 49 Dekretu o S. M. prawo kooptacji członków gminy przysługuje jedynie Delegacji, a nie Magistratowi,

3. Stanowisko Wydziału Gospodarczego i Urzędu Mieszkaniowego w sprawie uchwały Rady Miejskiej z dnia 26 lutego 1921 r. o zlikwidowaniu Oddziału Kwaterunkowego przy Wydziale Gospodarczym oraz przekazaniu Urzędowi Mieszkaniowemu załatwiania wszelkich spraw z Oddziałem tym związanych.

4. Uchwałę Magistratu z dnia 19 kwietnia 1921 r. o podwyższeniu z mk. 10.000.— do mk. 25.000.— wysokości sum, jakie poszczególne wydziały Magistratu mają prawo asygnować jednorazowo w ramach odnośnych pozycji budżetowych, w związku z postanowieniem Rady Miejskiej z dnia 27 lutego 1921 r.

5. Komunikaty Magistratu w sprawie wykonania uchwał Rady Miejskiej z dnia 22 mar-

ca o uwolnieniu więźniów politycznych oraz z dnia 19 kwietnia r. b, o wzmocnieniu bezpieczeństwa publicznego w mieście Łodzi.

Wybrano:

a) na delegata Rady Miejskiej do Okręgowej Komisji Rewizyjnej przy D. O. G. Ł. — członka Rady Miejskiej inż. Stanisława Nakielskiego;

b) do Miejscowej Komisji dla spraw podatku przemysłowego z Okręgu I Urzędu Skarbowego — Hermana vel Chaskla Singera, zamieszkałego w Łodzi przy ul. Pomorskiej № 4;

c) do Miejscowej Komisji dla spraw podatku przemysłowego z Okręgu III Urzędu Skarbowego:

na członka — Berka Engla, zamieszkałego w Łodzi przy ul. Rzgowskiej № 74,

na zastępcę — Jana Macińskiego, zamieszkałego w Łodzi przy ul. Słowiańskiej № 11;

d) do Konwentu Seniorów na czas nieobecności r. M. Jarbluma — r. Gersona Praskiera;

e) na członka Prezydjum Rady Miejskiej i Komisji Skarbowej — r. Franciszka Wojciaka;

f) do Komisji Specjalnej w sprawie zakupów w Gdańsku r. Henryka Kropfa;

(przez aklamację.)

I. W sprawie subsydjum dla niemieckiego gimnazjum męskiego i żeńskiego:

1. Następujący wniosek Komisji Skarbowej:

„Rada Miejska dla zadokumentowania, że Polska nie stosuje metod, uprawianych jednak względem jej obywateli jeszcze do niedawna przez państwa ościenne, i pragnie w sposób tolerancyjny potraktować mniejszości narodowe, postanawia:

1. przyznać subsydjum niemieckiemu gimnazjum męskiemu i żeńskiemu w wysokości mk. 25 tys.

2. upoważnić Magistrat do wstąpienia i wyasygnowania kwoty powyższej z budżetu działu V, Wydziału Szkolnictwa na rok administracyjny 1920-21-szy“.

Następujący wniosek radnego Rapalskiego:

„Rada Miejska postanawia, że z subsydjum dla niemieckiego gimnazjum męskiego i żeńskiego korzystać mogą li tylko dzieci robotników“.

W sprawie powyższej r. Jara-nowski w imieniu frakcji N. P. R. zgłasza następujące oświadczenie:

„Nad poprawką zgodnie z wnioskiem rad. Rapalskiego głosować nie będziemy. Oświadczam, że dzieci robotniczych w szkole tej niema, a jako źródło powołujemy się na oświadczenie przełożonego tej szkoły“.

W sprawie przedłużenia ruchu tramwajów miejskich:

Następujący wniosek r. Koźmińskiego:

„Postanowienie Rady Miejskiej z dnia 16 lutego 1920 r., tyczące się przedłużenia ruchu tramwajowego, zostało w roku bieżącym zawieszono.

Wychodząc z założenia:

że tak wielkie miasto, jak Łódź, powinno posiadać należycie zabezpieczoną i dogodną komunikację, że ruch tramwajowy powinien być prawidłowy, niezależny od jakichkolwiek wypadków lub wpływów postronnych, lecz przystosowany do rzeczywistych potrzeb ludności, —

Rada Miejska postanawia:

1. zobowiązać Dyрекcję Kolei Elektrycznej Łódzkiej do niezwłocznego przedłużenia ruchu tramwajów do godz. 11 min. 30 wieczór; przy-czem tramwaje przed tym czasem nie mogą zjeżdżać z linii;

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

(Uchwałę powzięto jednomyślnie).

III. W sprawie jednorazowego nadzwyczajnego dodatku dro-żyźnianego dla pracowników miej-skich.

A. Rada Miejska przychylając się do wniosku Magistratu № 494 z dnia 7 maja 1921 r., postanawia:

1: Przyznać pracownikom miej-skim wszelkich kategorii jednorazo-wo nadzwyczajny dodatek drożyźnia-ny w wysokości 75 proc. poborów miesięcznych, przy-czem:

a) prawo do otrzymania całego dodatku przysługuje pracownikom, którzy w dniu wypłaty będą na sta-nowiskach, oraz zatrudnieni są w Za-

rządzie Miejskim przynajmniej od d. 16 marca 1921 roku;

b) pracownikom miejskim, któ-ry rozpoczęli pracę w Zarządzie Miejskim po dniu 16 marca 1921 r., przyznaje się dodatek drożyźniany proporcjonalnie do ilości przepracowa-nych dni w czasie od dnia 1 czer-wca 1921 roku;

c) przy obliczaniu należności po-szczególnym pracownikom należy brać pod uwagę wysokość poborów miesięcznych, ewentualnie 26 dno-wego zarobku (bez dodatków rodzin-nych i osobistych), pobranych w m. maju 1921 r.,

d) całkowita suma, należna pra-cownikom miejskim, tytułem 75 proc. jednorazowego nadzwyczajnego do-datku drożyźnianego, wypłacona bę-dzie z pozycji pensji etatowym — przy asygnowaniu pensji za m. maj 1921 r., nietatowym — między 12 a 20 maja 1921 roku.

2. Wnieść na ten cel do Zamie-rzeń Skarbowych Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1921 ogólną kwotę m. 19 000.000 przez podwyż-szenie właściwych pozycji (pensje pracowników).

3. Wezwać Magistrat do wyko-nania tej uchwały.

B. Wnioski rr. d-ra Braude, Ma-cińskiej i Drabarka w sprawie rozcią-gnięcia uchwały o jednorazowym nadzwyczajnym dodatku drożyźnia-nym również i na nauczycielstwo szkół powszechnych wzgl. podwyż-szenia dobrowolnego dodatku eko-nomicznego dla nauczycielstwa, — zgodnie z wnioskiem r. Rapalskiego. wnieść na porządek dzienny posie-dzenia Rady w tygodniu przyszłym.

C. Wniosek radnego Drabarka w sprawie rozciągnięcia uchwały o jednorazowym nadzwyczajnym do-datku drożyźnianym również i na członków Magistratu, — zgodnie z wnioskiem r. Wasilewskiego wnieść na porządek dzienny posiedzenia Rady w tygodniu przyszłym

IV. W sprawie budżetu Gazowni Miejskiej na rok administracyjny 1921-szy:

Rada Miejska, przychyłając się do wniosku Magistratu № 459 z dnia 26 kwietnia 1921 r., postanawia:

Zatwierdzić budżet Gazowni Miejskiej we wpływach i wydatkach w kwocie ogólnej mk. 122.242.000.—, a mianowicie:

wpływy:

poz. 1 z gazu	mk. 88.452.000.—
„ 2 „ koksu	„ 21.420.000.—
„ 3 ze smoły	„ 12.000.000.—
„ 4 z amoniaku	„ 10.000.—
„ 5 „ olejków	„ 360.000.—
ogółem	<u>mk. 122.242.000.—</u>

wydatki:

	mk.
1 Utrzymanie personelu	34768000.—
2 Koszty eksploatacji	52500000.—
3 Różne wydatki eksploatacji	7555000.—
4 Fundusz odnowienia	7419000.—
ogółem	<u>mk. 122242000.—</u>

(Uchwałę powzięto jednomyślnie).

Przed zamknięciem posiedzenia przewodniczący zaznacza, że wynik obliczenia głosowania nad wnioskiem r. Rapalskiego o rozpatrzeniu wniosków rr. Braudego, Macińskiej i Drabarka na posiedzeniu Rady w tygodniu przyszłym był nieścisły, że przeto należy przystąpić do powtórnego przegłosowania wzmiankowanego wniosku; wobec zakwestjonowania quorum przez r. Rapalskiego oraz stwierdzenia braku takowego sprawa ostatecznie na posiedzeniu dzisiejszym nie może być zadecydowana.

Z powodu zdekompilowania sali przewodniczący o godzinie 10 min. 10 wieczór zamyka posiedzenie.

Przewodniczący:

(—) Rozenblatt.

Prowadzący protokół: (—) P. Rundo.

Sprawozdanie z działalności Wydziału Opieki Społecznej za czas od 1. X. 20 do 31. XII. 20 r.

W okresie sprawozdawczym po-

czyniono kroki w celu umiastowienia Przytulku Noclegowego przy ulicy Cmentarnej 10a.—

Ze względu na demoralizujący wpływ wydawania zapomóg, które i tak nie zaspakajają najpierwszych potrzeb wspieranych, postanowiono skasować w zasadzie zapomogi pieniężne, zamieniając je na obiady ewent. na internaty dla biednych, znajdujących się bez żadnej opieki.

Ponieważ z zagonków nie korzystają najbiedniejsi, przystąpiono do likwidacji Komitetu Zagonków, tudzież zwrócono się do Magistratu z wnioskiem o oddanie gruntów prywatnych ich prawnym właścicielom a miejskich — Wydziałowi Plantacji ewent. Związkom Zawodowym.—

Przystąpiono do otwarcia Kuchni dla Młodzieży Szkół Średnich. Ze względu na to, że do szkół średnich uczęszcza młodzież z powiatu, polecono Zarządowi kuchni zwrócić się do Sejmiku Łódzkiego o przyznanie odpowiedniego subsydjum.—

Wskutek powiększenia przez Polsko-Amerykański Komitet Pomocy Dzieciom przydziału produktów, przystąpiono do stopniowego rozszerzania akcji dożywiania dzieci.—

Wydział przystąpił do otwarcia Patronatu Porady Prawnej dla biednej ludności miasta.

W okresie sprawozdawczym wydano ogółem zapomóg 2074 osobom na sumę mk. 71.506.40.—

II. Pomoc biednym chorym:

a) Przez Wydział Opiek Społ.

Umieszczono w szpitalach 1036

„ „ przyt. położn. 510

b) w dzielnicach:

1. było chorych zarejestrowanych 1. 10. 20 r.

2352

Przybyło

1472

Razem

3824

Ubyło

1667

Pozostało na 1. I. 21. r.

2157

2. udzielono pomocy ambulat.

2274

„ „ lekarskiej

330

Razem

2604

3. wydano obiadów	1440
„ mleka (litrów)	568

III. Instytucje dobroczynne

	Dorosł.	Dzieci	Mieszan
Przeciętna liczba osób, podlegających opiece	351	1342	32
Opieka zamknięta	—	1811	—
„ półotwarta	—	1969	27
Razem	531	5122	59

Wydano subsydjum: **mk. 559.037.50**

IV. Dom dla Chronicznych Chorych

Ruch chorych			
Było na 1. 10. 20. r.		95	
Przybyło		24	
Razem		119	
Ubyło		17	
Pozostało na 1. 1. 21. r.		102	

Ogólne wydatki: **mk. 384.415.29**

Przeciętny koszt utrzymania 1 pensjon. dziennie — **mk. 41.15**

V. Pogotowie Opiekuńcze

Ruch dzieci:			
Było na 1. 10. 20 r.		88	
Przybyło		39	
Razem		127	
Ubyło		16	

Pozostało na 1. 1. 21. 111 dzieci.

Ogólne wydatki — **mk. 254.623.81**

Przeciętny koszt utrzym. 1 dziecka dziennie — **mk. 26.86**

VI. Przytułek dla Dzieci — Wiznera 25,27.

Ruch dzieci:			
Było na 1. 10. 20 —		118	
Przybyło		68	
Razem		186	
Ubyło		35	

Pozostało na 1. 1. 21 r. 151 dzieci.

Ogólne wydatki — **mk. 263.937.37f.**

Dzienny koszt utrzymania 1 dziecka — **mk. 19,93**

VII. Przytułek dla Niemowląt „Żłobek“.

Ruch dzieci:	
Było na 1. 10. 20 r.	73
Przybyło	28
Razem	101
Ubyło	19
Pozostało na 1. 1. 21	82 dzieci.
Ogólne wydatki —	164.041.43
Dzienny koszt utrzymania 1 dziecka —	mk. 22.64 f.

VIII. Pochowano na koszt miasta.

Chrześcijan	255
Żydów	99
Razem	354.

IX. Zrewindykowano:

Kosztów zapomóg	mk. 191.622.87
„ leczenia	„ 927.761.79
„ lekarstw	„ 3.432.43
„ pogrzebów	„ 28.534.18
„ utrzymaniamia w przytułku.	517.11
Razem	<u><u>mk. 1.151.868.36</u></u>

Rozporządzenia i okólniki.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat m. Łodzi podaje do wiadomości, że na zasadzie uchwały Rady Miejskiej m. Łodzi z dnia 9 lutego r. b., zatwierdzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem do Województwa Łódzkiego z dnia 1 kwietnia r. b. № S. F. 2852/1, opłata za oględziny lokali przedsiębiorstw handlowo — przemysłowych, przewidziana w § 5 statutu o opłatach kancelaryjnych, podwyższona zostaje z mk. 50.— do mk. 200.— Łódź, dnia 7 maja 1921 r.

Magistrat m. Łodzi
Prezydent (—) **A. Rzewski.**

Okólnik № 31.

Magistrat m. Łodzi uchwałą № 456 z dnia 22 kwietnia 1921 r. po-

stanowił stworzyć Centralną Bibliotekę Zarządu Miejskiego. W tym celu niniejszym poleca się nadeślanie do Biura Centralnego Zarządu Głównego najdalej do dnia 1 czerwca 1921 roku:

a) spisu posiadanych przez Wydział ksiązek (z podaniem autora, tytułu, wydawcy i roku wydawnictwa) oraz

b) spisu ksiązek, które Wydziałowi, jako fachowe podręczniki, są niezbędnie potrzebne do codziennego użytkowania.

Po zebraniu odpowiedniego materiału zostanie zaangażowany fachowy bibliotekarz, celem uporządkowania, ponumerowania i zainwentaryzowania ksiązek oraz sporządzenia katalogów. Na przyszłość poszczególne Wydziały Magistratu będą miały prawo zamawiania nowych potrzebnych im ksiązek li—tylko za pośrednictwem Biura Centralnego.

Łódź, dnia 7 maja 1921 r.

Prezydent (—) Rzewski.

Naczelnik Kancelarii
Zarządu Miejskiego

(—) Działarski.

Okólnik № 32.

W wykonaniu uchwały Magistratu № 457 z dnia 22 kwietnia 1921 r., niniejszym poleca się celem przygotowania materiału do stabilizacji urzędników, powiadomienie Biura Centralnego Zarządu Głównego, ilu pracowników i jakich kategorii potrzeba Wydziałowi do sprawnego funkcjonowania poszczególnych biur i instytucji miejskich.

Wzór (odpowieź Biura Centralnego Zarządu Głównego) załącza się.

Łódź dnia 10 maja 1921 r.

Prezydent (—) Rzewski

Naczelnik Kancelarii
Zarządu Miejskiego

(—) Działarski.

Okólnik № 34.

Powołując się na okólnik № 12-610/21 z dnia 14 lutego 1921 r.

niniejszym poleca się, w wykonaniu uchwały Magistratu № 499 z dnia 7 maja 1921 r., niezwłocznie przystąpić do wymiaru i poboru od pracowników, miejskich państwowego podatku dochodowego za rok 1920.

W miesiącu maju 1921 r. należy pobrać, według załączonej tabelki, zaległy podatek za miesiące: styczeń, luty, marzec, kwiecień i maj, zaś następnie potrącać go z pensji regularnie dnia 15 każdego miesiąca i wnosić do Głównej Kasy Miejskiej. Podatek pobiera się od tych pracowników, których 7/10 dochodu rocznego przewyższa kwotę mk. 12,000.—

Wymiar podatku uskutecznia się, jak następuje: przypuścmy, że dany pracownik miejski pobrał w roku budżetowym 1920 roku kwotę mk. 60,000.— 7/10 której stanowi mk. 42,000.— Według załączonej tabelki wysokość podatku wyniesie dla dochodów od mk. 40,000.— do 45,000.— mk. 3,330.— rocznie, czyli mk. 277.50 f. miesięcznie. Należy więc pobrać od niego w miesiącu maju 1921 roku mk. 1,387.50 (277.50 X 5), a następnie ściągać z pensji po mk. 277.50 dnia 15 każdego miesiąca. O ile wysokość podatku rocznego nie przekracza dziennego zarobku robotnika, t. j. mk. 330.—, może być on pobrany jednorazowo.

Do Głównej Kasy Miejskiej należy przysyłać wraz z pobraną gotówką: a) imienne listy pracowników (w 3-ch egzemplarzach) z uwzględnieniem ich adresów i poszczególnych sum pobranego podatku, oraz b) zarządzenie przyjęcia wpłaty na rachunek „Aserwat“ dz. IV budżetu na rok administracyjny 1921.

Dodatkowych wyjaśnień udzieli na każde żądanie dział personalny Biura Centralnego Zarządu Głównego.

Łódź, dnia 11 maja 1921 r.

Prezydent

(—) Rzewski,

Naczelnik Kancelarii
Zarządu Miejskiego

(—) Działarski.

ZAGADNIENIA KOMUNALNE.

W sprawie rozgraniczenia kompetencji Magistratu,
a Komisarjatu Rządu.

MEMORJAŁ.

W uzupełnieniu oświadczenia, złożonego przez kierownika p. Swarcmana w Województwie w dniu 25 z. in. na konferencji w sprawie rozgraniczenia kompetencji Komisarjatu Rządu i Komendy Policji Państwowej w Łodzi, mamy zaszczyt zakomunikować:

W myśl art. 92 Kod. Cyw. i art. 3 postanowienia Namiestnika z dnia 3 listopada 1825 r., ogłoszonego w Dzienniku Ustaw, a więc, zgodnie z konstytucją 1815 r., mającego znaczenie ustawy, prowadzenie aktów stanu cywilnego dla wyznań niechrześcijańskich powierzone jest ustawowo burmistrzom, t. j. osobom, stojącym na czele ówczesnych władz komunalnych. Powyższe postanowienie Namiestnika dotąd nie zostało uchylone i może być zmienione jedynie w drodze ustawodawczej, a nie w drodze rozporządzenia administracyjnego. Jedynie co do Warszawy, na mocy uchwały Komitetu Urządzającego z r. 1870, jako w mieście stołecznem, prowadzenie aktów stanu cywilnego zostało przekazane policji wykonawczej. Wszakże uchwała Komitetu Urządzającego z r. 1870 wyraźnie nosi nagłówek o urzędzeniu Zarządu gospodarczego miasta Warszawy, i do innych miast w żaden sposób zastawą być nie może.

Pozatem z mocy Kodeksu Cywilnego, który stanowi jedno z fundamentalnych praw Królestwa, wyznaczanie urzędników stanu cywilnego w pewnych wypadkach przekazane zostało Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a nie Minist. Spr. Wewn.

Zresztą kontrola i nadzór nad urzędami stanu cywilnego i sporządzaniem aktów należy do sądu, prokuratury sądowej i Ministerstwa Sprawiedliwości, które jako instruktor, reguluje sprawy aktów stanu cywilnego, na co wskazuje cały szereg przepisów Kodeksu cywilnego (§§ 73, 74, Komisji rządowej sprawiedliwości z dn. 8. 20 1848 r. № 6102, 26 stycznia — 7 lutego 1852 r. № 1415 i t. d.)

Pozwalamy sobie nadmienić, że za czasów rządów rosyjskich w urzędach stanu cywilnego panował taki chaos, iż na początku wojny światowej po zapomogli zgłaszały się licznie żony żołnierzy, które miały już po kilkoro dzieci, w paszportach jednak nosiły jeszcze panięskie nazwiska, gdyż śluby i urodzenia nie były wciągnięte do ksiąg rządowych. Zaniedbywanie formalności rejestracyjnych przez ludność żydowską stało się przyzwyczajeniem. Pojawiające się wciąż cyrkularze zarówno najwyższych instancji władz, jak i organów wykonawczych wskazują, że nie osiągały celu i że przyczyny zła tkwiły w samej organizacji i prowadzeniu tych urzędów.

Sanacja tych stosunków w obecnym urzędzie nastąpiła skutkiem racjonalnego ujęcia rzeczy w duchu nowoczesnym. Jak wykazują dane statystyczne, ludność, dzięki różnym zarządzeniom technicznym, melduje teraz niemal zupełnie przykładowo zaszłe zmiany w stanie cywilnym, co też stwierdziło M-two W. R. i O. P.

Jedynym środkiem, skutecznie zabezpieczającym sporządzanie przez ludność aktów stanu cywilnego, byłoby utworzenie przy magistratach ogólnego urzędu stanu cywilnego, któryby prowadził bezpośrednią i ścisłą kontrolę ruchu ludności i stanowił integralną i niezbędną część gospodarki

miejskiej. Tylko przy posiadaniu urzędu, któryby trzymał rękę na tętnie życia miejskiego, i pozwolił każdej chwili wejrzeć w stosunki zdrowotne miasta, wzrost czy zmniejszenie się śmiertelności i t. d., mielibyśmy samorząd na modłę zachodnio-europejską. Stąd poczęści wywodzi się wielkie znaczenie, nadawane Standesamt'om w Niemczech, odnośnym funkcjom mera we Francji i lokal government'om w Anglii.

Wobec przedsięwzięcia ze strony Ministerstwa Spraw Wewnętrznych tak ważnego kroku, prosimy Województwo o pozostawienie, zgodnie z prawem, prowadzenia ksiąg stanu cywilnego magistratowi, ewentualnie o rozpatrzenie tej sprawy w drodze ustawodawczej.

Łódź, d. 9 maja 1921 r.

Prezydent (—) Rzewski
przewodniczący Urzędu Stanu Cywilnego.

Memorjał Wydziału Budownictwa.

Z praktyki dotychczasowej w sprawach wydawania koncesji na uruchomienie warsztatów tkackich i przędzalniczych przez Departament Przemysłowy przy Woj. Łódzkim okazuje się, że Departament wydaje koncesje w mieszkaniach przerabianych na warsztaty i położonych w dzielnicach, przeznaczonych na mieszkalnictwo w zamierzeniach naszego Oddziału Zabudowy Miasta.

Dotychczas stoimy na stanowisku, że w myśl rozporządzenia o planach zabudowy z dn. 20-go listopada 1917 i z dn. 27-go listopada 1919 i Dekretu Naczelnika Państwa z dnia 7-go lutego 1919 roku w celu skutecznego przyszłych zamierzeń budowlanych samorządy miejskie mają prawo wstrzymać lub zabraniać czasowo wykonywania budowli, stojących w sprzeczności z zamierzeniami zabudowy miast. I jakkolwiek plan zabudowy miasta nie jest jeszcze opracowany w szczegółach, lecz w ogólnych zarysach mamy zakreślony obszar pewnych dzielnic, przeznaczonych na mieszkalnictwo, innych — dla przemysłu i stosownie do tego planu wydajemy opinię dla Departamentu Przemysłowego przy Województwie Łódzkim. Jednakże w przeważającej liczbie wypadków Departament nie uwzględnia tej opinii i wydaje koncesje na uruchomienie warsztatów, co się odbija na spokoju w sąsiednich mieszkaniach i domach i uniemożliwia planowe przeprowadzenie myśli przewodniej planu zabudowy, polegającej przecież na tem, ażeby pewnej części miasta nadać wszelkie cechy dzielnicy mieszkaniowej, w której mieszkania mają służyć mieszkańcom za przystań spokoju i odpoczynku, w przeciwstawieniu do dzielnicy przemysłowej, w której mają panować wszechwładnie hałas, kurz, dym, wzywy itp. nieodstępne przymioty przemysłu rozm. rodzaju.

Departament Przemysłowy przytacza na swoje usprawiedliwienie to, że Łódź egzystuje tylko dzięki przemysłowi, że ten przemysł jest jedną z podstaw dobrobytu krajowego i dlatego należy go wszelkimi sposobami popierać, a nie hamować.

Zgadając się w zupełności z powyższem założeniem stwierdzamy jednakże, że dopiero 40% przedwojennego przemysłu łódzkiego zostały uruchomione i na tym punkcie stoi on od kilku miesięcy, spotykając się z niepomysłnemi konjunkturami handlowemi, hamującemi dalszy rozwój.

Wobec tego nie ulega wątpliwości, że w mieście egzystuje jeszcze cały szereg lokali fabrycznych, specjalnie do tego celu budowanych i przeznaczonych, położonych nawet częściowo w dzielnicach mieszkaniowych, lecz nie krępowanych przez nas na żądanie otwarcia w nich ruchu przemysłowego.

wego. Dopiero po zapełnieniu tych właściwych warsztatów pracy można by zastanowić się nad tem, czy pozwalać na przeznaczenie pod warsztaty tkackie prywatnych mieszkań wśród dzielnicy mieszkaniowej. I wówczas stanie naprzeciwko sobie brak warsztatów przemysłowych i głód mieszkaniowy, jaki już obecnie w Łodzi odczuwamy, i niewątpliwie staniemy na tym stanowisku, że łatwiej jest przemysłowcowi, z powodu wielkiej dochodowości przemysłu, wybudować budynek na pomieszczenie warsztatów tkackich, aniżeli właścicielowi gruntu zbudować dom mieszkalny.

Wobec tego dziś przynajmniej do czasu uruchomienia całego przemysłu łódzkiego stoimy na stanowisku, że działalność nasza nie szkodzi ogólnemu stanowi przemysłu łódzkiego, natomiast czynności Departamentu czynią dotkliwą szkodę mieszkalnictwu łódzkiemu, nadając kierunek ruchowi przemysłowemu sprzeczny z planami i zamierzeniami przyszłej zabudowy miasta. Po za tą ogólną sprawą jest jeszcze jeden szczegół:

Przy wydawaniu koncesji w niektórych wypadkach, Departament stawia klientowi warunek, ograniczający pozwolenie uruchomienia warsztatu do pewnego ograniczonego, kilkoletniego terminu.

Ponieważ koncesje wydaje się właścicielowi warsztatu, a nie właścicielowi domu, więc ograniczenie takie niema znaczenia prawnego dla właściciela domu, który po upływie tego terminu słusznie będzie żądał pozwolenia na dalsze utrzymanie warsztatu w przerobionym do tego celu domu. Należy więc ograniczenie to stawiać właścicielowi domu i żądać, ażeby ono zostało wniesione do księgi hipotecznej, jeżeli niema ono pozostać martwą literą wobec naszych przyszłych zamierzeń budowlanych.

Powołując się na wyżej wymienione okoliczności, prosimy o zbadanie sprawy i wydanie zarządzenia, ażeby wydawanie koncesji na uruchomienie przemysłu odbywało się przy zachowaniu wymienionych na początku rozporządzeń o planach zabudowy miasta i ażeby wszelkie zastrzeżenia i ograniczenia, tyżące się budowy, były czynione za pomocą wpisów rejestralnych w księgach hipotecznych.

Prezydent Rzewski.

Nacz. Bud. M. E. Szenfeld.

Łódź, dn. 18 marca 1921 r.

Przegląd prasy.

Stosunki zdrowotne w Berlinie.

Powiększenie się chorób epidemicznych. Zmniejszenie się innych chorób.

Człowiek rodzi się nie na to, by był chorym, lecz by był zdrowym, i kto od urodzenia nie nosi w sobie zarodków chorobliwych, przy sprzyjających okolicznościach zewnętrznych żyje, i jeżeli przez nierozumny sposób życia nie urządza sabotażu naturze, dążącej zawsze do zdrowia lub uzdrowienia, mało wogóle ulega chorobom w czasie, gdy nie srożą się epidemie. Lecz warunków tych,

jak dostatecznie wiadomo, nie było w ubiegłych latach wojny i liczba chorób zwiększyła się strasznie. Z tego stanu można było jednak wnioskować, że z chwilą poprawienia się warunków żywnościowych, poprawią się również stosunki zdrowotne. Relacje dyrektorów licznych szpitali Berlina potwierdzają to przypuszczenie. Z relacyj tych wynika, że wpływ wojny spowodował nieuniknione zwiększenie się chorób epidemicznych, przyczem dotychczas nie było można im skutecznie przeciwdziałać, lecz, że przebieg innych chorób stał się łagodniejszym i stan zdrowotny Berlina wykazuje na ogół polepszenie.

Najznamienniejszym jest w ogólnym obrazie chorób w chwili obecnej, jak to podkreślają wszyscy dyrektorzy zakładów leczniczych, ogromny wzrost chorób wenerycznych, szczególnie luesu. Choroba ta jak zaznaczają profesorowie Bruns i Kuttner, występuje we wszystkich warstwach ludności i niema dnia, w którymby nie dostawiono do szpitali młodych ludzi obojga płci, często już w wieku lat 14 lub 15, zarażonych tą chorobą. Jako skutki tych chorób, do przytłumienia których należy użyć co rychlej wszelkich środków, występują: wada sercowa, zmiany w arterjach i w wątrobie i gruźlica mlecza pacierzowego daleko częściej niż przed wojną.

Ciężkie zapadanie na choroby organów trawienia, spowodowane niedostatecznym odżywianiem się podczas wojny, występują ciągle jeszcze na pierwszy plan. Owrzodzenia żołądka i kiszki z ciężkim przebiegiem, występujące dawniej przeważnie u kobiet, rozpowszechnione są obecnie również i wśród mężczyzn. Szczególnie starzy ludzie cierpią na choroby żołądkowe.

Opuchnięcia głodowe wydarzają się często, co przypomina, że żywienie szerokich warstw ludności jest niedostateczne, zarówno co do jakości jak i ilości pokarmów. Dezenterja (biegunka) i t. p. choroby, które przed wojną występowały bardzo rzadko, obecnie wydarzają się stosunkowo dość często. Zwiększyły się cierpienia wątrobiane i choroby z powodu przemiany materji. Niezwykły wzrost wykazuje żółtaczką, częściowo wskutek związku z uprzednim pęknięciem wrzodów żołądkowych, częściowo zaś wskutek zarażenia pochodzącego z kiszki, w każdym razie jednak wskutek złych warunków odżywiania. Wprawdzie wszystkie te zjawiska w ostatnim czasie cokolwiek się zmniejszyły, zdarzają się jednak wciąż jeszcze daleko częściej niż kiedykolwiek przed wojną. Zmniejszyły się: choroba cukrowa, podagra, choroby za-

palne wątroby i alkoholizm. Brak alkoholu był w tych chorobach najłepszym lekarzem.

Jako niszczycielski skutek złego odżywiania występuje gruźlica. Ostre zapalenia płuc występowały w tym roku wskutek łagodniej zimy, nie jak zwykle na wiosnę, lecz licznie już na początku zimy. Ponieważ wielka ilość ciężko gruźlicznych, którzy nie mogą być wysłani do zakładów leczniczych, są ciężarem dla szpitali i wydziałów tychże przepelniają się, nawołuje profesor Wersing (Hedwigskrankenhaus) gminy do okazywania pomocy tym chorym, polegającej na zakładaniu specjalnych zakładów, które możnaby przyłączyć do szpitali dla lekko-gruźlicznych, ma się rozumieć, z oddzielnymi pomieszczeniami.

Grypa w ostatnich miesiącach zmniejszyła się znacznie i zdarzają się tylko pojedyncze wypadki. Przebieg tej choroby stał się łagodniejszym w porównaniu z rokiem ubiegłym. Jako maruder tej choroby występuje zmienna choroba śpiączki (Encephalitis lethargica); która zdaje się pozostać w niewyjaśnionym jeszcze związku z grypą. Przedstawia ona niepokojący i straszny przebieg choroby, przebieg jej jednak w Berlinie jest łagodniejszy, niż w innych miejscowościach. Cała choroba ogranicza się do oddzielnych wypadków, które przeważnie zwalczane są pomyślnie. Co się tyczy innych chorób infekcyjnych można powiedzieć, że stan zdrowotny jest tu właściwie pomyślnym. Posterunki dla chorych na szkarlatynę i dyfterję świecą prawie pustkami. Nie bacząc na powszechną nędzę, panującą wśród dzieci, choroby normalnie odżywianego niemowlęcia zmniejszyły się, ponieważ powodów choroby — przekarmiania niema. Jak zaznacza prof. Glaser, szczególnie w Schönebergu we wzorowym zakładzie pielęgnowania niemowląt Dr. Rabenowa członka Rady Lekarskiej wielkiego Berlina, uratowano życie wielkiej liczbie dzieci.

Odżywianie pacjentów w szpitalach polepszyło się znacznie w ostatnich miesiącach, lecz daleko jest jeszcze do osiągnięcia warunków przedwojennych. Lekarze uskarżają się, że przy stosowaniu kuracji dyjetycznej, natrafiają ciągle na wielkie przeszkody. Przyznany szpitalom przydział mleka nie odpowiada również najniezbędniejszemu potrzebom. Lekarze zmuszeni są przy wydawaniu zleceń wyrzec się wielu rzeczy, które byłyby potrzebne, lecz pewnym jest, że szpitale dają pacjentowi co najmniej takie odżywianie, na jakie pozwolić sobie może przeciętna większość domów prywatnych.

Od czasu zniesienia wydziałania racji większości artykułów żywnościowych, dalsza poprawa warunków żywienia rozbija się głównie o drożyznę; wogóle, wysokie koszty prowadzenia zakładu są stałą groźbą dla wszystkich szpitali, których deficyt nie jest pokrywany przez gminę. Szpital Żydowski naprzykład z powodu braku środków musiał ograniczyć swoją działalność, zaś szpital św. Jadwigi zmuszony był wystarać się o zapomogi prywatne, aby móc dalej egzystować. Szpitale nie należące do miasta jeżeli nie mają zapewnionej pomocy wolontariuszy lub katolickich sióstr miłosierdzia, mają przyszłość bardzo niepewną. Niektóre z nich pokasowały już swoje oddziały i nie mają pomimo to możliwości wyrównania swego budżetu. Nawet podwyższenie opłaty szpitalnej nie zawsze było dostatecznym do pokrycia deficytu, chociaż takowa podwyższona została w klasie trzeciej do 22 mk., w klasie drugiej do 40, a w klasie pierwszej do 60 marek dziennie. W szpitalach miejskich obowiązuje jednokrotna opłata dla Berlina. Opłata ta wynosi w III klasie mk. 18 dla dorosłych, mk. 6 dla dzieci poniżej lat 14—, mk. 36 dla mieszkańców prowincji i mk. 60, — dla cudzoziemców; w klasie drugiej mk. 50. — dla mieszkańców Berlina, mk. 100. — dla mieszkańców prowincji i mk. 120 dla cudzoziemców. Po przejęciu przez gminę wielkomięską Ber-

lina wszystkich szpitali podmiejskich projektowanym jest, pomiędzy innymi zniesienie klas i wprowadzenie jednolitego odżywiania lekarzy i personelu. Dziś już znajdują się w klasie trzeciej liczni chorzy ze stanu średniego, wyżsi urzędnicy, lekarze, których dawniej stać było na klasę drugą.

„Berliner Tageblatt“.

Sprawy aprowizacyjne.

Spółka aprowizacyjna. W związku z projektowanym przez rząd wprowadzeniem wolnego handru Magistrat postanowił zreorganizować instytucje aprowizacji miejskiej.

Istnieje projekt stworzenia specjalnej spółki handlowej ze współudziałem banków, wydziału aprowizacji przy związku włókienniczym P. P. instytucji współdzielczych oraz miasta, której zadaniem będzie sprawowanie żywności i sprzedaż we własnych składach i sklepach.

Zakres działalności spółki jest następujący: kupno i sprzedaż artykułów spożywczych, inicjowanie organizacja i uczestnictwo w przedsiębiorstwach wytwórczych, pożytecznych dla gminy i ludności; rozwijanie działalności spółdzielczo-handlowej, zmierzającej do obniżenia cen artykułów pierwszej potrzeby.

Spółka ma korzystać z atrybutów osoby prawnej. Dla zgrupowania odpowiednich funduszy będą wypuszczone akcje, które nabywać mogą instytucje współdzielcze, banki i miasto. Kapitał zakładowy niezbędny do uruchomienia spółki wynosić będzie pół miljarde marek.

Inicjatorem tworzącej się spółki jest prezydent Magistratu, które na jednym z najbliższych posiedzeń oznaczy termin zwołania zebrania organizacyjnego. Projekt powyższy wywołał znaczne zainteresowanie. Spółka ma zapewnić udział niektórych banków krajowych i zagranicznych.

W związku z tym projektem przewidziana jest reorganizacja wydziału zaprowiantowania miasta i znaczna redukcja personelu.

— **O przekazanie aprowizacji miastu urzędowi państwowym.** Wobec tego, że urzędy państwowe żądają regulowania należności za produkty kontyngentowe z góry, co wymagałoby setek milionów marek i przekracza możliwość płatniczą gminy, Magistrat wystąpił do władz z wnios-

kiem o przejęcie przez urzędy państwowe rozdziału produktów kontyngensowych między ludność.

dzie rozjemczym przy urzędzie mieszkaniowym z opłatami obowiązującymi w sądach pokoju.

Kronika miejska.

— **Wizyta prezydenta m. Kalisza.** Bawi w naszym mieście nowy prezydent m. Kalisza p. Koszutski celem zapoznania się z gospodarką miejską w Łodzi oraz organizacją powszechnego nauczania i przymusu szkolnego.

— **Zrównanie opłat.** Magistrat postanowił zrównać opłaty w urzędzie

— **Przeszacowanie majątku miejskiego.** W związku z obniżeniem waluty, Magistrat na wniosek Wydziału finansowo-rachunkowego postanowił przeszacować majątek miejski. Wobec ogólnego wzrostu cen nieruchomości, wartość istotna majątku miejskiego przewyższa znacznie sumę szacunkową oznaczoną przed trzema laty.

O g ł o s z e n i e.

Bezpłatne przymusowe szczepienie ospy ochronnej dzieciom urodzonym w roku 1920, odbędzie się dnia 19, 20 i 21 maja r. b., a sprawdzenia przyjęcia ospy dnia 25, 27 i 28 maja r. b.

Szczepienia dokonywane będą w następujących lokalach:

Pomorska 16, Pl. Kościelny 4, Park Źródlika, Suwalska 1.

Uchylenie się od obowiązku szczepienia, bez żadnego powodu, pociąga za sobą karę pieniężną w wysokości do mk. 200.— polskich, lub karę aresztu do dni 14-tu.

**Magistrat
Wydział Zdrowotności Publ.**

LICYTACJE PRZYMUSOWE.

Dnia 18. maja 1921 r. o godz. 9-ej rano odbędą się licytacje przy ul.: Nowomiejska 15, 1 chustka. Piotrkowska 25, 2 chustki. Nowomiejska 2, 3 chustki. Brzezińska 23, 1 kapa. Plac Wolności 9, szafa. Nowomiejska 6, 1 tuzin starpetek. Nowomiejska 10, chustka. Aleksandrowska 115, zegar. Cegielniana 15, pułki i bufet. Nowo-Cegielniana 12, szafa. Cegielniana 26, waga. Cegielniana 26 stół. Cegielniana 6, biurko Cegielniana 59, zegar. Aleksandrowska 47, obrus, zegar, kanapa. Zgierska 21, biuro, krzesła. Podrzeczna 31, biurko, kredens. Grochowa, N. Mania, 9, stół. Brzezińska 72, kapa. N. Targowa 22, krzesła. Cegielniana 2, szafa. Pomorska 2, zegar. Podrzeczna 29, szafa. Kielma 30, burka. Nowomiejska 9, koldra. Nowomiejska 9, szafa. Zgierska 28, lustro, zegar. Drewnowska 4, kapa, obrus. Wschodnia 57, krzesło. Dzielna 2, krzesła. Krótka 2, pianino, kredens, stół, otomana. Grynberga 9, obrus. Wesola 10, szafa. Podrzeczna 6, krzesło Sikawska 1, 2 kapy. Smugowa 28, kapa.

Dnia 19. maja 1921 r. od godz. 9-ej rano odbędą się licytacje przy ul.: Andrzeja 52, obrus. Zachodnia 66, wieszak. Sienkiewicza 6, biurko. Długa 144, zegar. Milsza 6, 2 obrusy. Piotrkowska 182, obrus, kapa. Piotrkowska 271, lustro. Sienkiewicza 6, garnitur marynarkowy. Andrzeja 44, dywan. Andrzeja 3, zegar, biurko, stół, 2 krzeselka. Piotrkowska 96, 2 kapy. Andrzeja 35, otomana.

Łódź, dnia 14. maja 1921 r.

Miejski Urząd Sekwestracyjny